

KANTAR PUBLIC=

**Mening van inwoners van de
provincie Utrecht over
provinciale kwesties**

Onderzoeksrapport

Manuel Kaal

2 november 2018

GroenLinks provincie Utrecht

GROENLINKS

Inhoud

1	Taken van de provincie in het algemeen	4
2	Dilemma's	10
3	Situaties	14
4	Tegenstellingen	22
5	Provinciale Statenverkiezingen en stemgedrag	28
6	Onderzoeksverantwoording	30

Inleiding

Kantar Public heeft in opdracht van de fractie van Groenlinks van de provincie Utrecht een onderzoek uitgevoerd naar de Mening van inwoners van de provincie Utrecht over provinciale kwesties. De resultaten van dit onderzoek vindt u op de volgende pagina's. De resultaten zijn herwogen naar de representativiteitscijfers voor de inwoners van de provincie Utrecht, naar geslacht, leeftijd, opleiding, sociale klasse en regio (binnen de provincie). Bij de onderzoeksvragen wordt, waar relevant en significant, een uitsplitsing gemaakt naar leeftijd en sociale klasse.

De GroenLinks fractie in de provincie Utrecht wil middels een opinieonderzoek onder bewoners van de provincie Utrecht de mening van de mensen op een aantal relevante onderwerpen achterhalen. Belangrijke onderwerpen voor GroenLinks zijn: woningbouw (binnenstedelijk vs 'in het groen'), energietransitie (windmolens, zonnevelden), natuur (toegankelijkheid, jacht), belastingen (opcenten), mobiliteit (OV, fiets, snelheid autowegen) en kunst en cultuur (subsidies).

Het eerste hoofdstuk richt zich vooral op algemene taken van de provincie, onafhankelijk voor de provincie Utrecht. In de daaropvolgende hoofdstukken gaat het rapport verder in op relevante beleidsterreinen en dilemma's die spelen binnen de provincie Utrecht.

Onderzoeksverantwoording

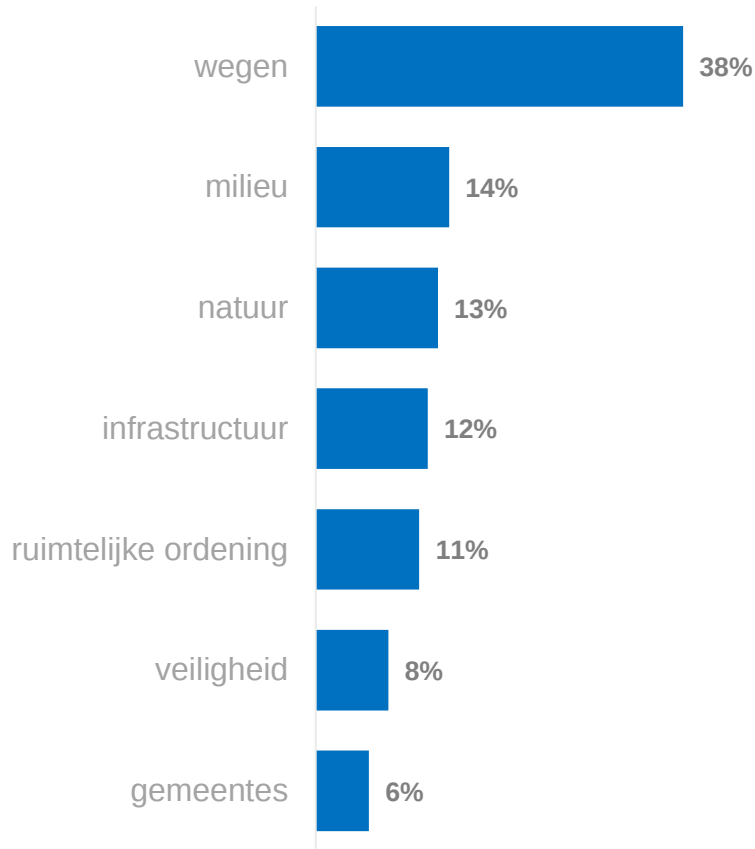
Het onderzoek is uitgevoerd onder een representatieve groep mensen uit de provincie Utrecht. In totaal hebben 1034 mensen deelgenomen aan de vragenlijst. Dat is een repons van 68%. De resultaten van de vragenlijst zijn herwogen naar de ideaalkenmerken van de steekproef. Er is gewogen op de kenmerken geslacht, leeftijd, opleiding, sociale klasse en politieke voorkeur 2017 (voor de provincie Utrecht). De resultaten van dit onderzoek zijn daardoor representatief voor de inwoners van de provincie Utrecht. Bij steekproefonderzoek moet men altijd rekening houden met statistische marges. Bij een steekproefgrootte van ongeveer $n=1.000$ dient men rekening te houden met gemiddelde marges van $\pm 2,5\%$. De percentages vermeld in dit onderzoek kunnen dus aan beide zijden ongeveer 2,5%-punt verschillen.

1. Taken van de provincie in het algemeen

Meer dan een derde van de Utrechters noemt spontaan 'wegen' als een taak van de provincie

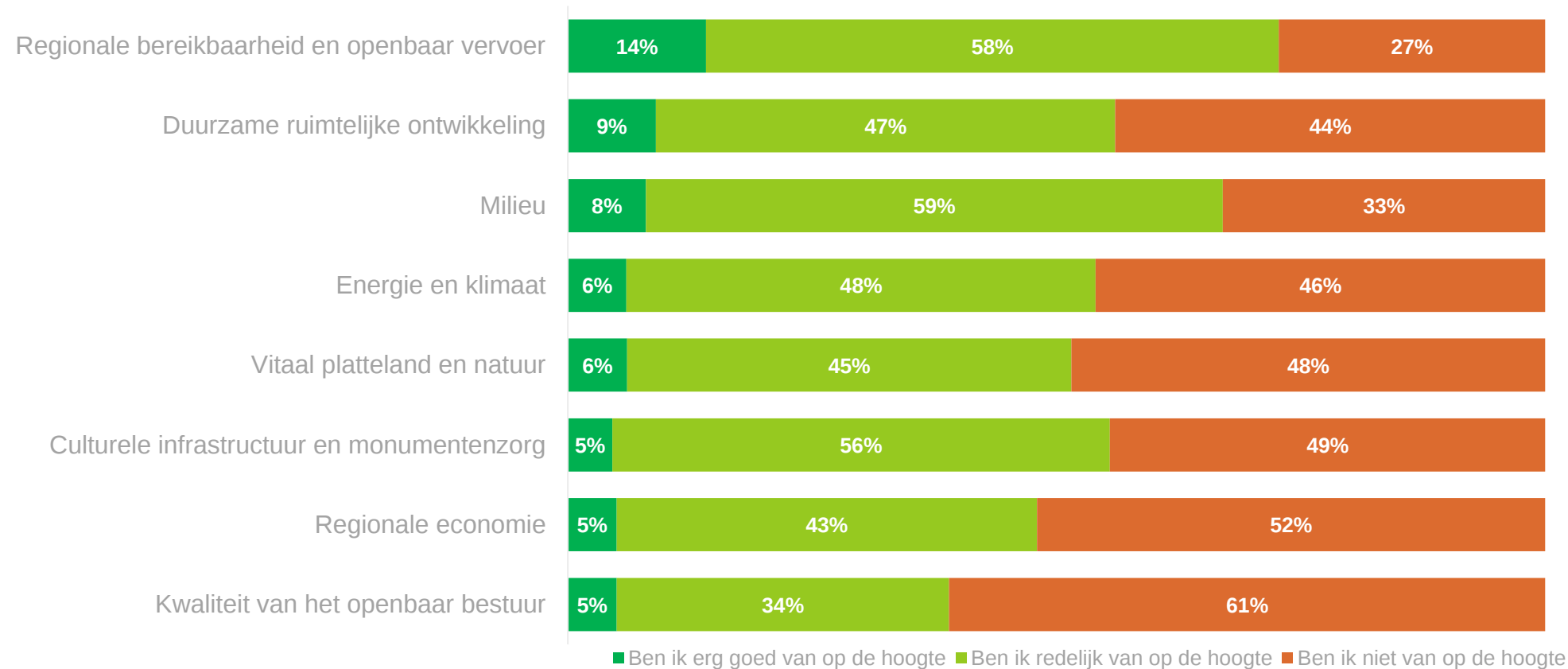
- Milieu (14%) en natuur (13%) volgen op plaats twee en drie als meest bekende taken van de provincie.

Met welke taken houdt de provincie zich over het algemeen bezig, denkt u? (n=1.034)

De bekendste taak van de provincie is de regionale bereikbaarheid en het openbaar vervoer

- Één op de zes Utrechters (16%) kan geen enkele taak van de provincie benoemen.

16%
Van de Utrechters is van geen enkele taak van de provincie op de hoogte

Hieronder vindt u een lijstje met alle taken waar een provincie zich mee bezig houdt. Van welke van de onderstaande taken was u voordat u dit las, op de hoogte? (n=1.034)

Zorg, veiligheid en gemeentes zijn enkele van de thema's die men nog noemt waarvan men vindt dat de provincie er verantwoordelijk voor zou moeten zijn

- Maar het overgrote deel van de Utrechters weet niet waar de provincie nog meer verantwoordelijk voor zou moeten zijn.

81%

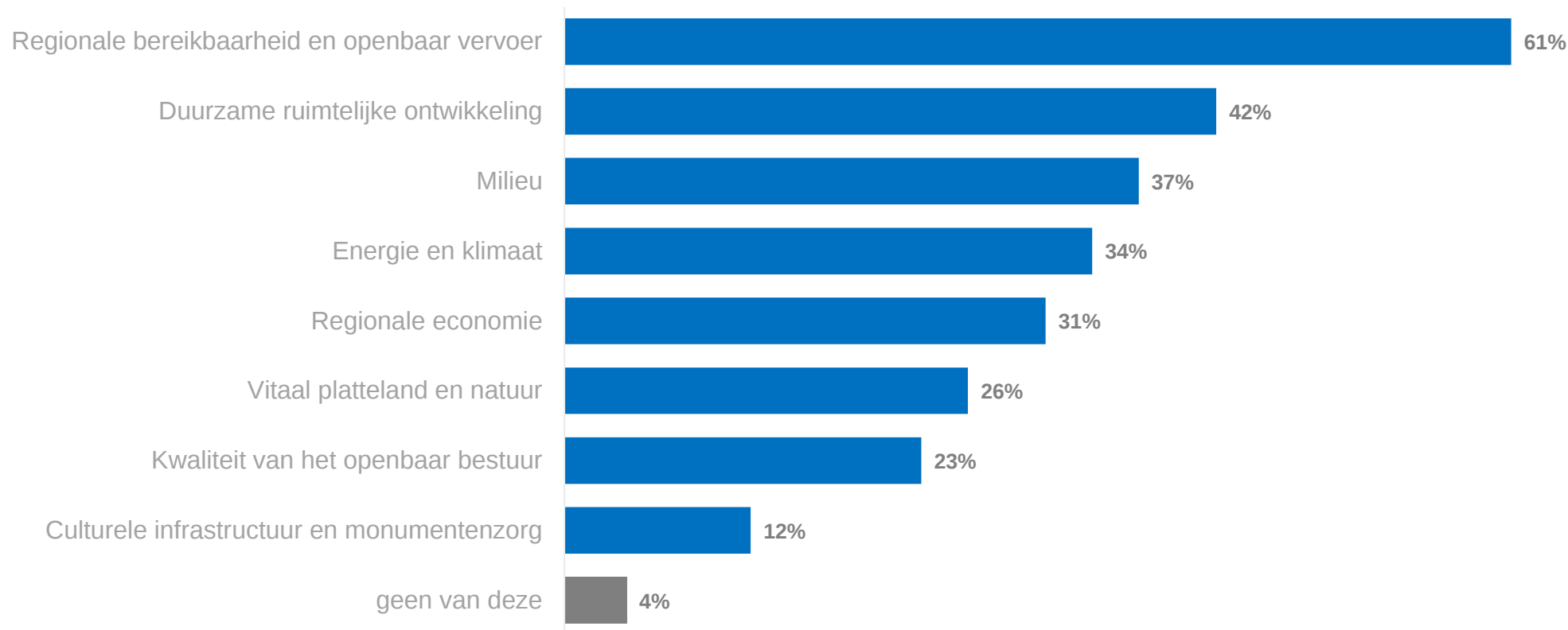
Van de Utrechtse heeft geen idee waar de provincie verder verantwoordelijk voor moet zijn

Zijn er nog andere taken waarvan u vindt dat de provincie daar verantwoordelijk voor zou moeten zijn, maar die niet genoemd zijn? (open) (n=1.034)

Utrechters vinden regionale bereikbaarheid en openbaar vervoer de belangrijkste taak van de provincie

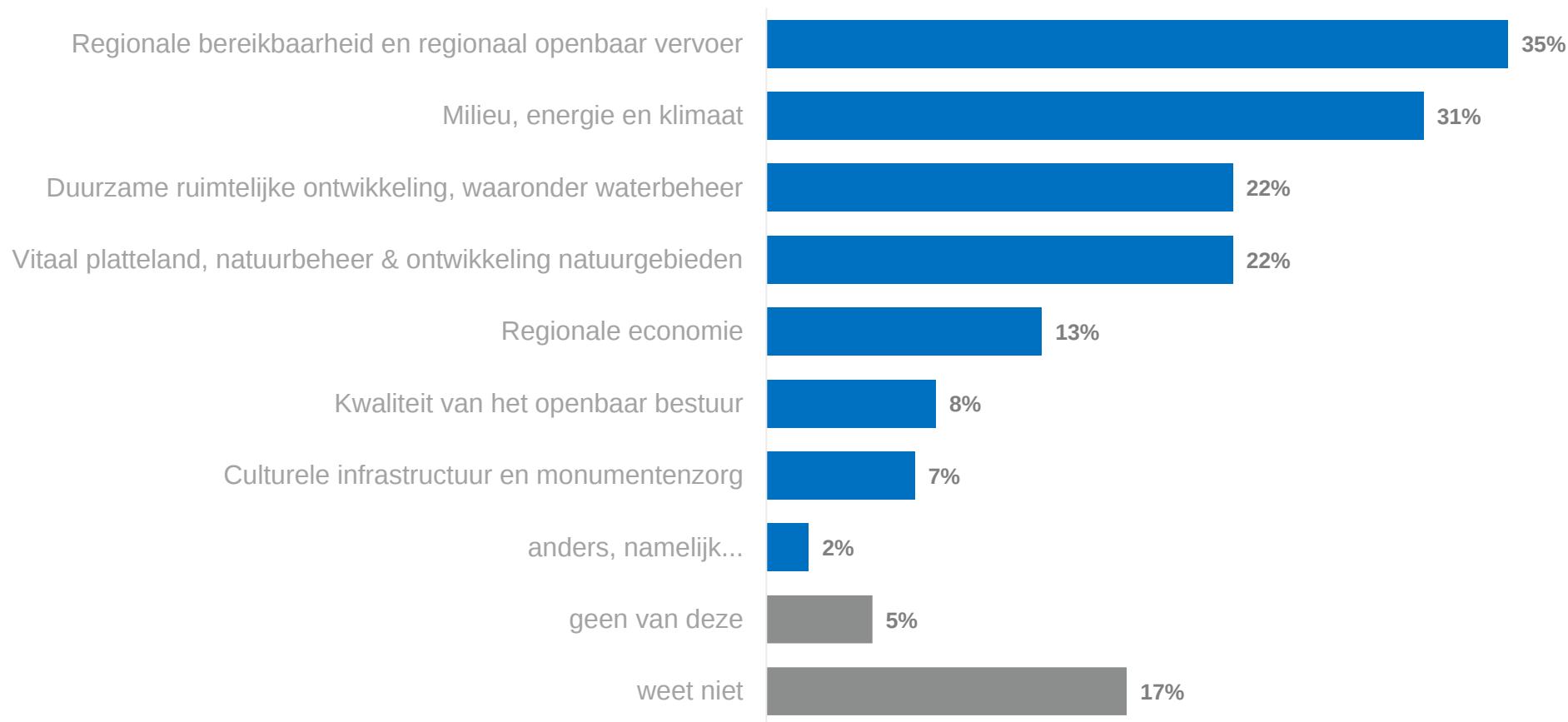
- Op afstand volgt duurzame ruimtelijke ontwikkeling (42%), milieu (37%) en energie en klimaat (34%).
- 34-50 jarigen vinden duurzame ruimtelijke ontwikkeling relatief vaak de belangrijkste taak van de provincie (50%).
- 70-plussers vinden regionale economie minder belangrijk dan de overige leeftijdsgroepen (20%).

Welke van de onderstaande taken van de provincie vindt u het belangrijkste? (n=1.034)

Utrechters vinden dat de provincie actiever mag zijn op regionale bereikbaarheid en regionaal openbaar vervoer en op milieu, energie en klimaat

- Vooral 70-plussers vinden dat de provincie meer moet doen ten aanzien van de kwaliteit van het openbaar bestuur (18%).

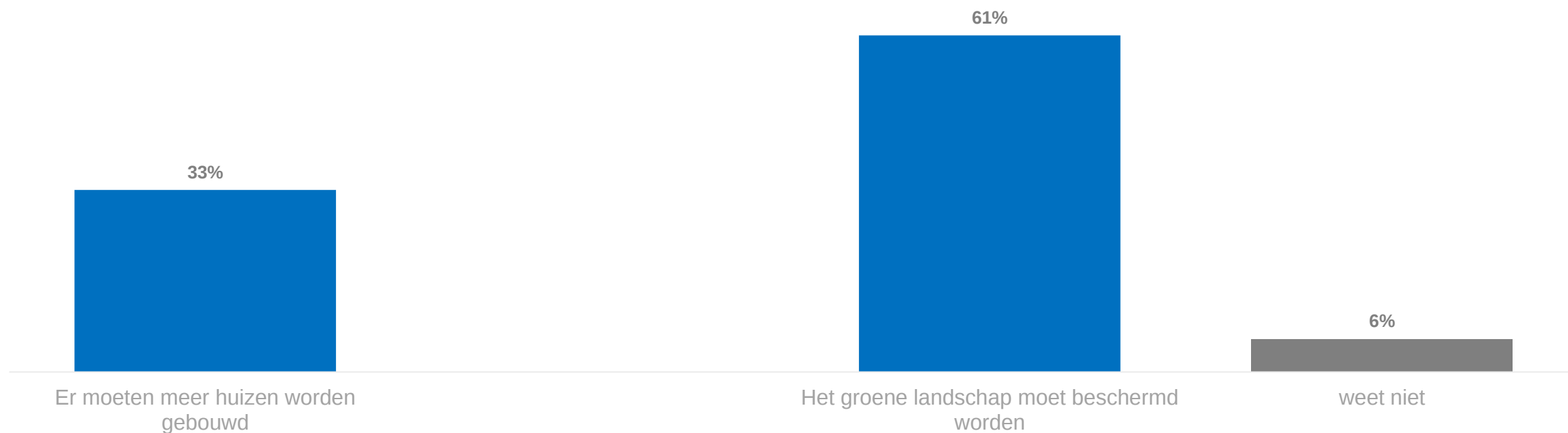
Nu u meer weet van wat de provincie Utrecht op welk terrein doet. Wat vindt u: op welk gebied zou de provincie Utrecht wat u betreft actiever mogen worden? (n=1.034)

2. Dilemma's

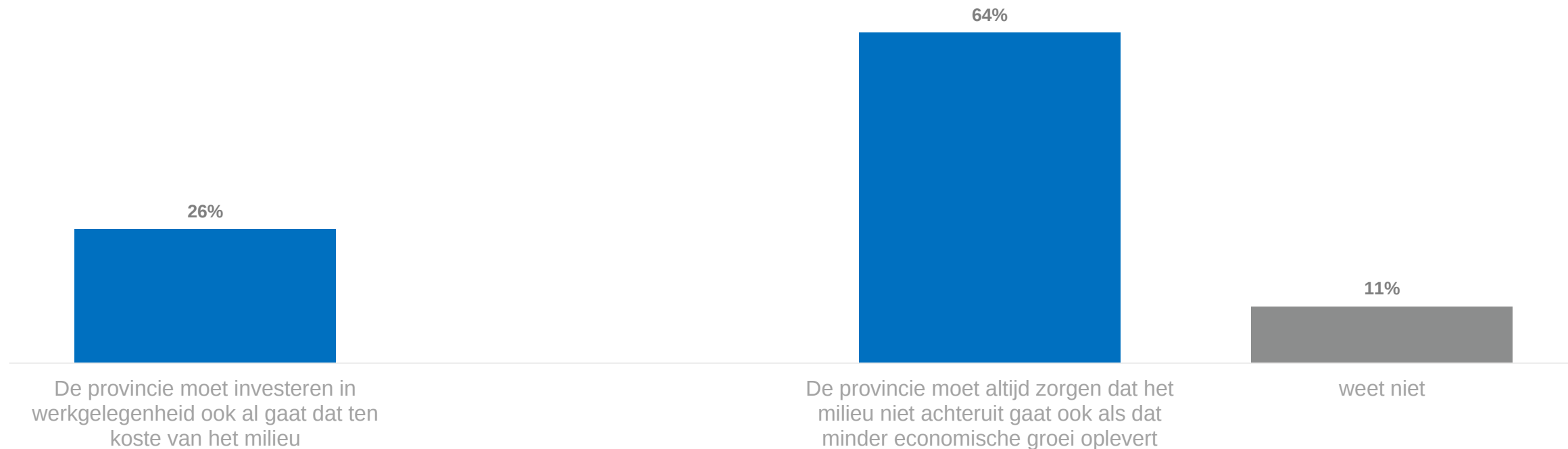
Meerderheid van de Utrechters vindt dat het groene landschap beschermd moet worden

- Vooral Utrechters tussen 34-55 jaar oud (68%) en mensen uit de hoogste sociale klasse (66%) vinden dat het groene landschap beschermd moet worden.
- Vooral Utrechters van 55 jaar of ouder (39%) en mensen uit een lage sociale klasse (49%) vinden dat er meer huizen gebouwd moeten worden.

Hieronder staan twee stellingen. Met welke stelling bent u het het meest eens? (n=1.034)

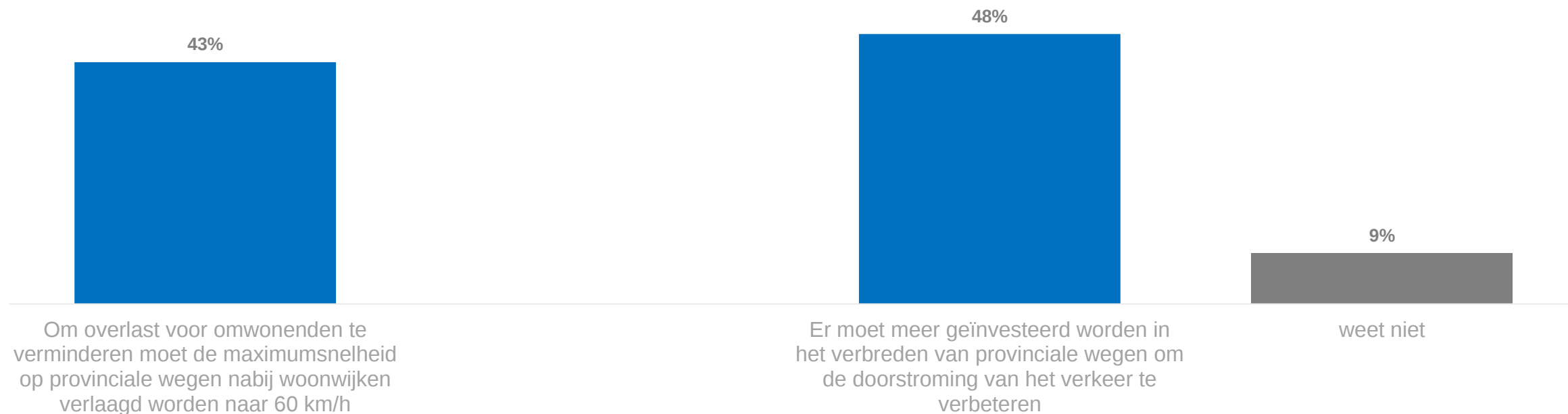
Tweederde van de Utrechters vindt dat de provincie moet zorgen dat het milieu niet achteruit gaat, ook als dat minder economische groei oplevert

Hieronder staan twee stellingen. Met welke stelling bent u het het meest eens? (n=1.034)

Er heerst verdeeldheid onder Utrechters over provinciale wegen – de ene groep wil dat wegen verbreed worden, de andere groep pleit voor een maximum snelheid om overlast voor omwonenden te voorkomen

- Utrechters tot 55 jaar oud vinden relatief vaak dat de provincie moet investeren in het verbreden van provinciale wegen (53%).
- 55-plussers vinden juist relatief vaak (56%) dat de provincie meer moet doen om overlast bij omwonenden te verminderen door een maximum snelheid in te voeren.

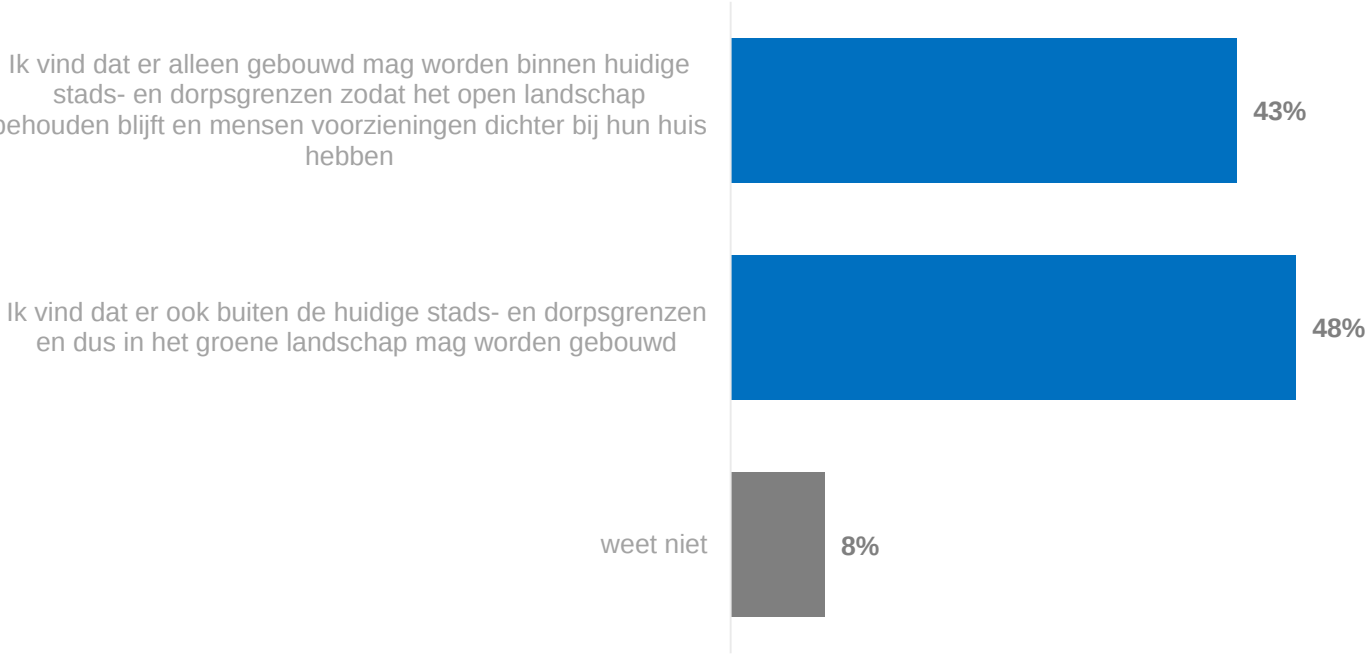
Hieronder staan twee stellingen. Met welke stelling bent u het meest eens? (n=1.034)

3. Situaties

De groep Utrechters die vindt dat er buiten de huidige stads- en dorpsgrenzen gebouwd mag worden is ongeveer even groot als de groep die het open landschap buiten de stads- en dorpsgrenzen wil behouden

Situatie:
Er is veel vraag naar woningen in de provincie Utrecht. Een belangrijke vraag voor de provincie is of nieuwe woningen zoveel mogelijk binnen de bestaande steden en dorpen (de rode contour) gebouwd moeten worden of dat er ook 'in het groen' gebouwd mag worden. Beide hebben voor- en nadelen, zo is bouwen binnen de bestaande steden en dorpen vaak lastiger en duurder, en betekent bouwen in het buitengebied dat een deel van het groene landschap verdwijnt. Ook zijn er verschillende gevolgen voor aanleg van wegen en openbaar vervoer, type woningen en daarmee categorie bewoners en groeimogelijkheden van stad of dorp. Welke van de onderstaande situaties heeft uw voorkeur?

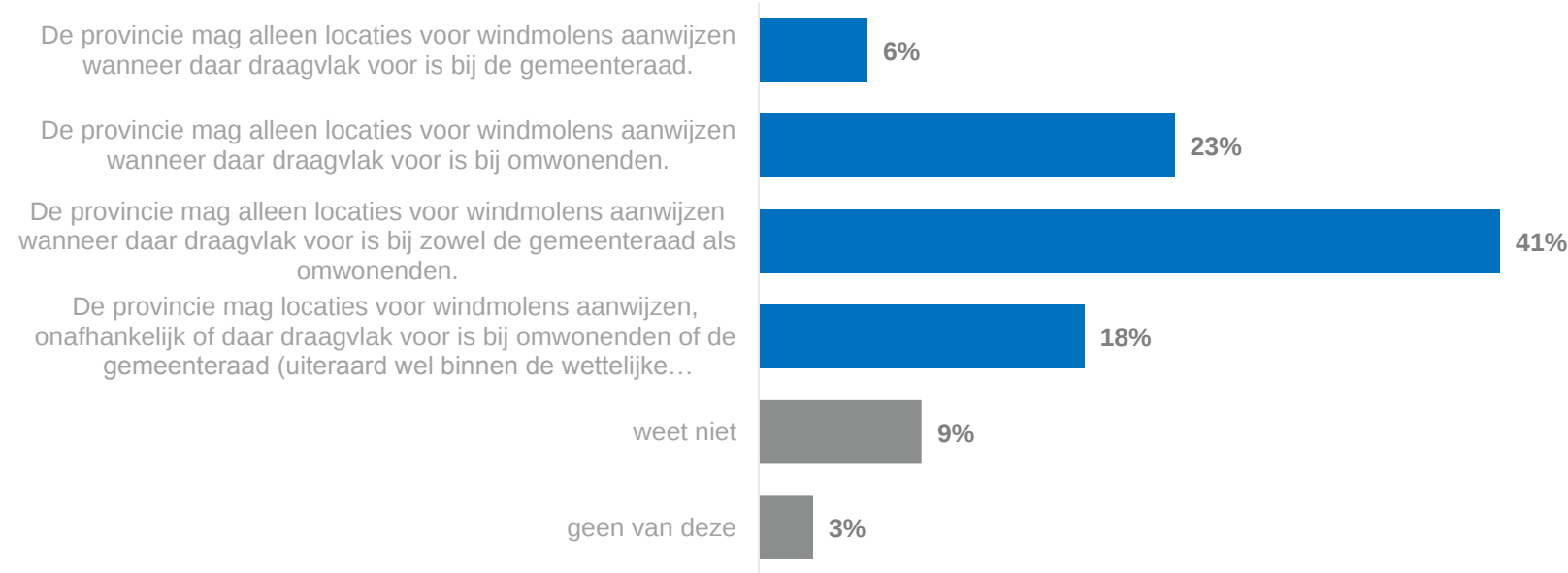

Met welke stelling bent u het het meest eens? (n=1.034)

Vier op de tien Utrechters pleiten voor draagvlak bij zowel gemeenteraad als omwonenden bij de bouw van windmolenparken

- Eén op de vijf Utrechters (18%) vindt dat de provincie locaties mag aanwijzen onafhankelijk of daar draagvlak voor gevraagd is.

Situatie:
Nederland staat aan het begin van een grote energietransitie naar schonere energiebronnen, zoals zonne-energie en windenergie. De provincie Utrecht heeft op dit moment bijna het laagste aandeel windenergie van alle provincies. De provincie kan bepalen waar windmolens komen door hiervoor specifieke locaties aan te wijzen. Op dit moment doet de provincie dit alleen in gebieden waar hiervoor draagvlak is bij de gemeenteraad. Gemeenteraden zijn vaak erg terughoudend, wat ervoor zorgt dat lokale initiatieven voor windmolens van bijvoorbeeld lokale energiecoöperaties vaak niet van de grond komen of door de gemeenteraad worden geblokkeerd. Het is ook mogelijk om draagvlak bij omwonenden als uitgangspunt te nemen, zelfs als de gemeenteraad het daar niet mee eens is. De provincie kan draagvlak als vereiste ook loslaten en de gebieden aanwijzen in de provincie die het meest geschikt zijn voor het plaatsen van windmolens. In alle gevallen zijn de initiatiefnemers voor de windmolens verplicht om mensen die direct schade ondervinden daarvoor te compenseren.

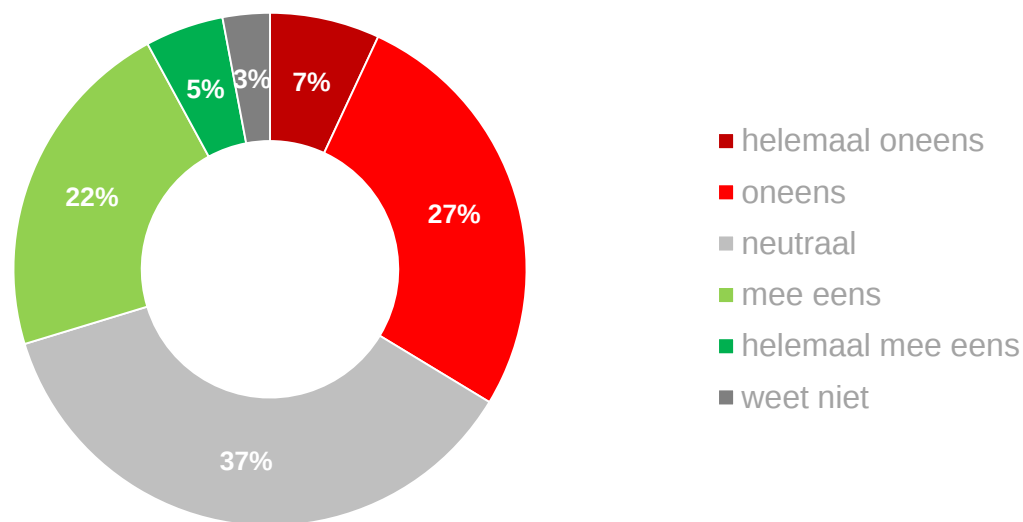
Met welke stelling bent u het het meest eens? (n=1.034)

Een derde van de Utrechters is het er niet meer eens dat, om de natuur te beschermen, natuurgebieden minder toegankelijk moeten worden

Situatie:

De provincie Utrecht heeft mooie en waardevolle natuur. Veel mensen kunnen daarvan genieten omdat veel van de natuur toegankelijk is voor recreatie. Een van de voordelen van toegankelijkheid is dat het draagvlak oplevert voor natuurbehoud. Een van de nadelen is dat het ten koste gaat van de natuur. Daarom ontstaat er zo nu en dan discussie over de mate van toegankelijkheid van natuurgebieden. In hoeverre bent u het eens met de onderstaande stelling?

Om de natuur te beschermen, moeten minder gebieden toegankelijk worden voor de mens.

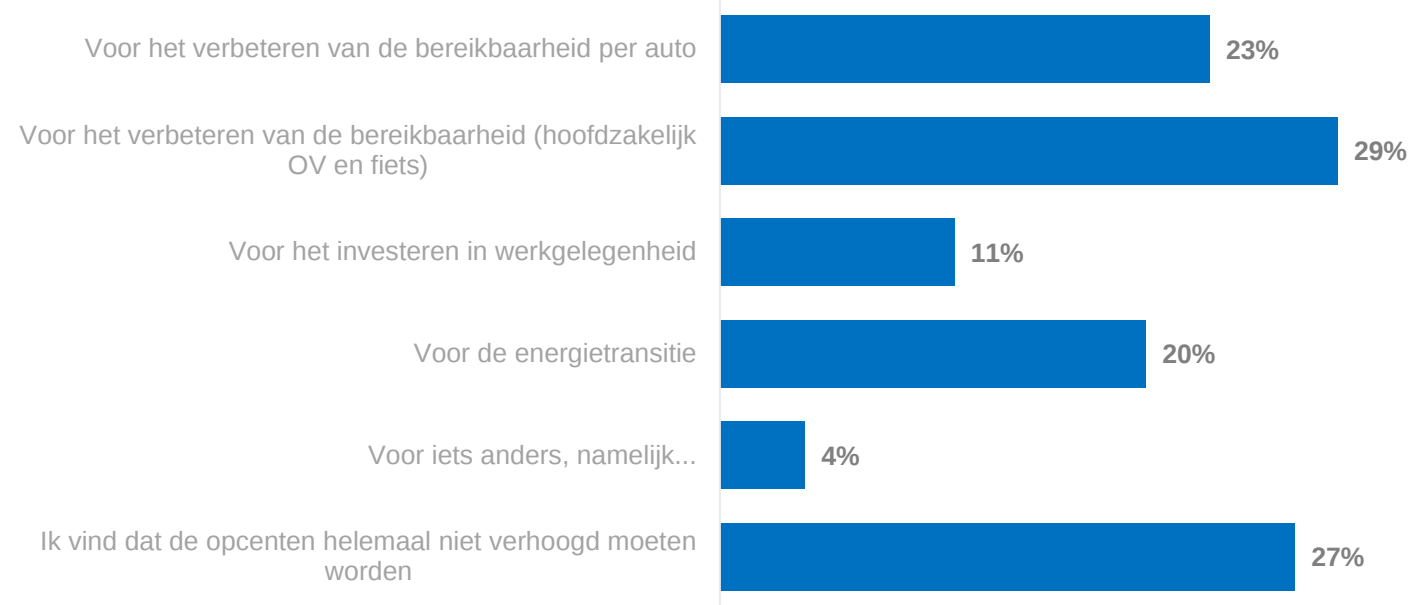

In hoeverre bent u het eens of oneens met bovenstaande stelling? (n=1.034)

De meerderheid van de Utrechters vindt dat bij een verhoging van de opcenten dit geïnvesteerd moet worden in de bereikbaarheid van de regio met auto en/of fiets

- Een vijfde van de Utrechters (20%) zegt dat het geld gebruikt moet worden voor het bekostigen van de energietransitie. Dit wordt relatief vaak gezegd door mensen uit de hogere sociale klasse (28%).

Situatie:
De provincie krijgt haar geld voornamelijk van het Rijk en via het innen van de zogenaamde 'opcenten' op de motorrijtuigenbelasting. Deze provinciale wegenbelasting vormt ongeveer een derde van de inkomsten van de provincie. Voor deze belasting mag elke provincie zelf het tarief bepalen, als percentage van de totale motorrijtuigenbelasting. Opcenten zijn voor de provincie de enige manier om belasting te heffen bij de inwoners en wordt dus opgebracht door bezitters van motorvoertuigen. In Utrecht betaalt men in vergelijking met andere provincies relatief weinig opcenten en is het tarief al jaren gelijk. Stel dat de opcenten verhoogd zouden worden, waardoor de provincie meer geld te besteden heeft, waaraan zou de provincie dit extra budget wat u betreft dan mogen besteden?

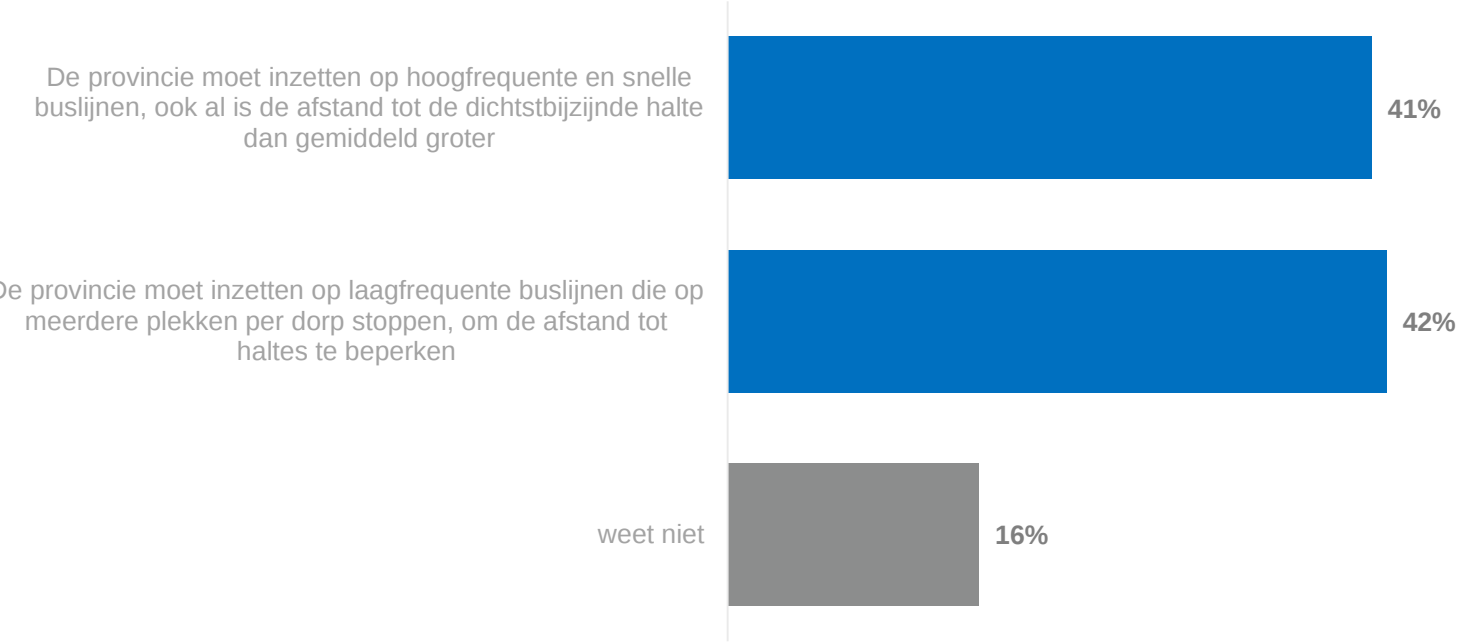

Met welke stelling bent u het het meest eens? (n=1.034)

Over de inzet van hoog- of laagfrequente buslijnen zijn de meningen van Utrechters verdeeld

- Vooraf 70-plussers willen dat de provincie inzet op laagfrequente buslijnen die op meerdere plekken stoppen (72%).

Situatie:
De provincie Utrecht zet in op openbaar vervoer dat snel en vaak rijdt. Dit betekent dat er steeds meer frequente buslijnen komen die door veel mensen gebruikt worden en waarmee je snel op de plaats van bestemming komt. Dit heeft voor- en nadelen. Snellere bussen betekent ook dat bussen bij minder haltes stoppen, soms maar een enkele halte in het dorp. Dit betekent dat mensen soms verder moeten lopen of fietsen voor de bus. Het voordeel is dat de bus wel vaker vertrekt en sneller op de plaats van bestemming is. Welke van de onderstaande situaties past het best bij uw opvatting?

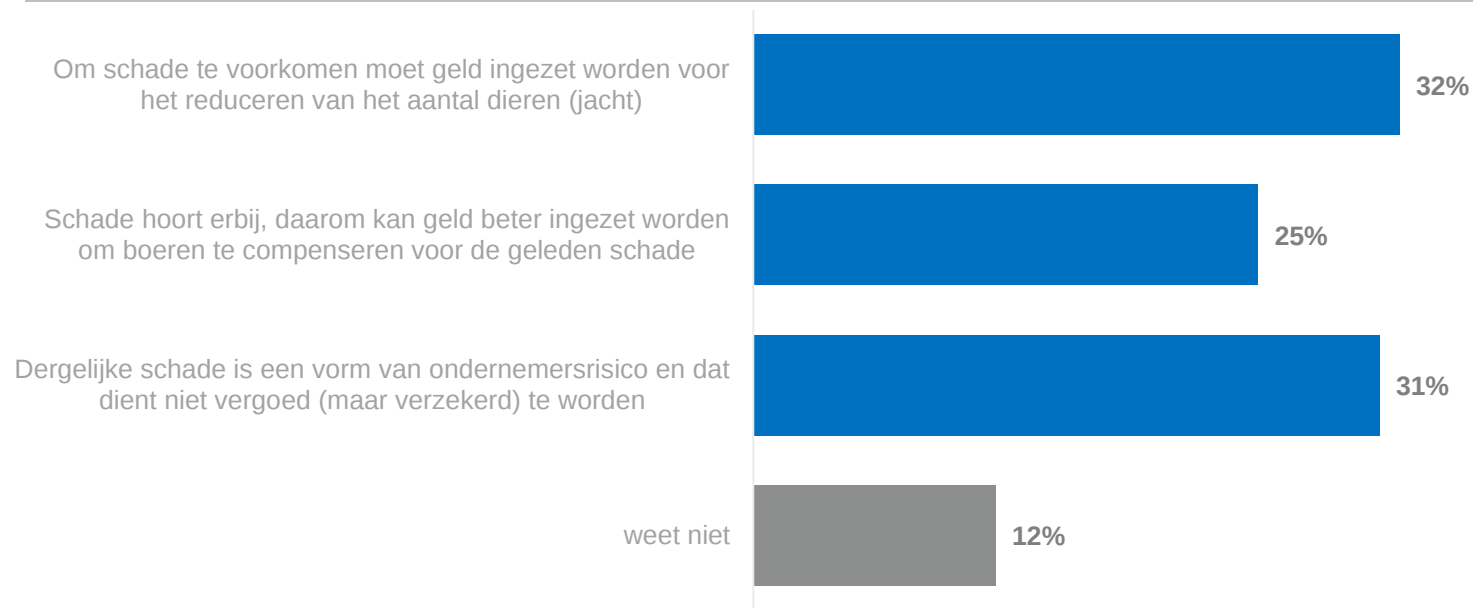
Met welke stelling bent u het het meest eens? (n=1.034)

Meerderheid van de Utrechters vindt dat er geld beschikbaar moet komen om schade bij boeren te ondervangen, maar er is onenigheid hoe dat geld het beste besteed wordt – ofwel via de jacht op dieren, of door het compenseren van de geleden schade

- 55-plussers zetten vooral in op jacht, als middel om schade te reduceren. Terwijl 34-55 jarigen schade meer als ondernemersrisico beschouwen.

Situatie:

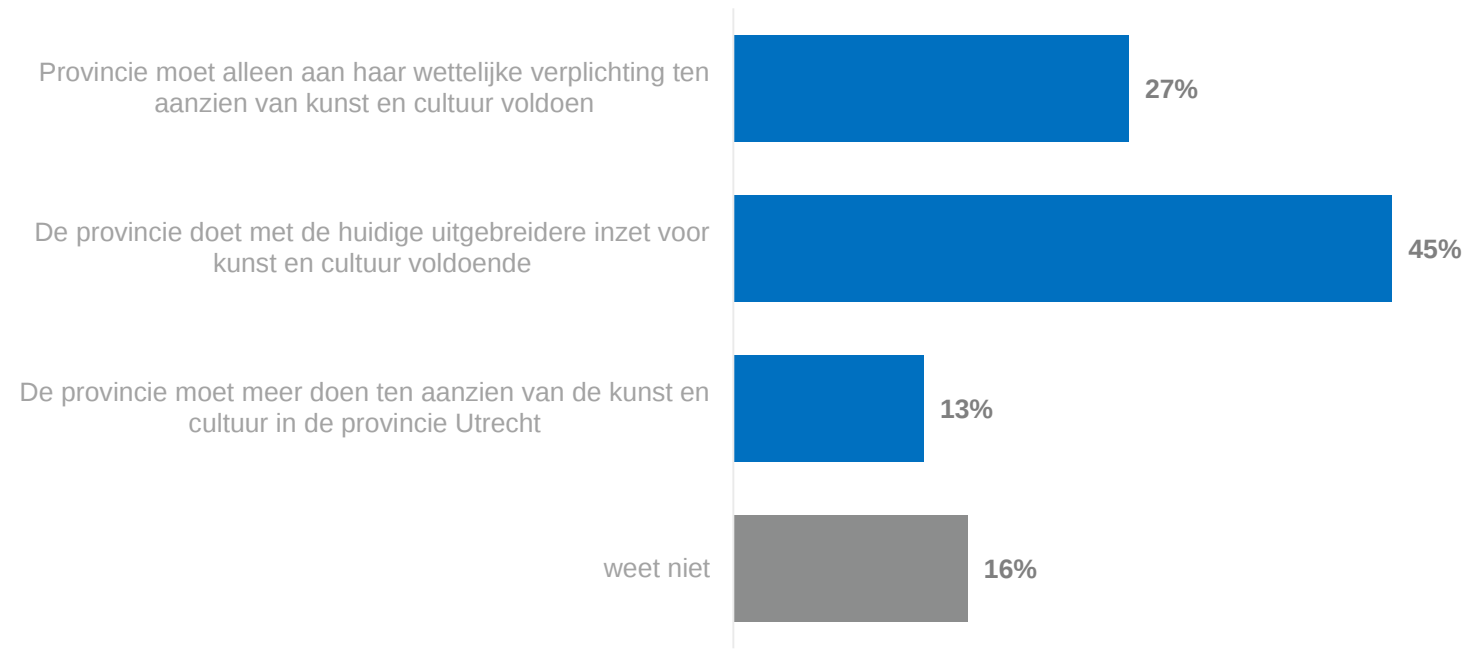
Boeren kunnen overlast ondervinden van bijvoorbeeld wilde ganzen en andere wilde dieren die stukken van de oogst opeten of kapot woelen. Om schade voor boeren te beperken worden op dit moment dieren afgeschoten. Er zijn echter ook mensen die vinden dat schade die de wilde dieren veroorzaken bij het boerenbedrijf hoort en dat de afschot van dieren zoveel mogelijk beperkt moet worden. In dat geval zouden agrariërs mogelijk meer schade ondervinden en daardoor ook een (hogere) schadevergoeding ontvangen van de provincie. Welke van de onderstaande oplossingen past het beste bij uw mening?

Met welke stelling bent u het het meest eens? (n=1.034)

De provincie doet volgens haar inwoners voldoende aan inzet voor kunst en cultuur en dient dit niet uit te breiden

Situatie:
De provincie Utrecht heeft wettelijke taken bij het behoud en de ontwikkeling van cultureel erfgoed, monumenten en cultuureducatie voor kinderen. Daarnaast investeert zij in elf culturele festivals, zoals Festival Oude Muziek, Filmfestival en Tweekakt. De provincie sluit ook cultuurpacten met gemeenten, helpt bibliotheken zich te vernieuwen en werkt aan de zichtbaarheid van Utrechtse forten en de Nieuwe Hollandse Waterlinie. Sommige mensen vinden dat de provincie zich ten aanzien van kunst en cultuur moet beperken tot het wettelijk minimum en dat dit verder overgelaten moet worden aan de gemeenten en het Rijk. Anderen vinden dat kunst en cultuur juist belangrijk is voor de ontwikkeling en het welzijn van mensen, én de aantrekkelijkheid van de provincie. Welke van onderstaande stellingen past het beste bij uw opvatting?

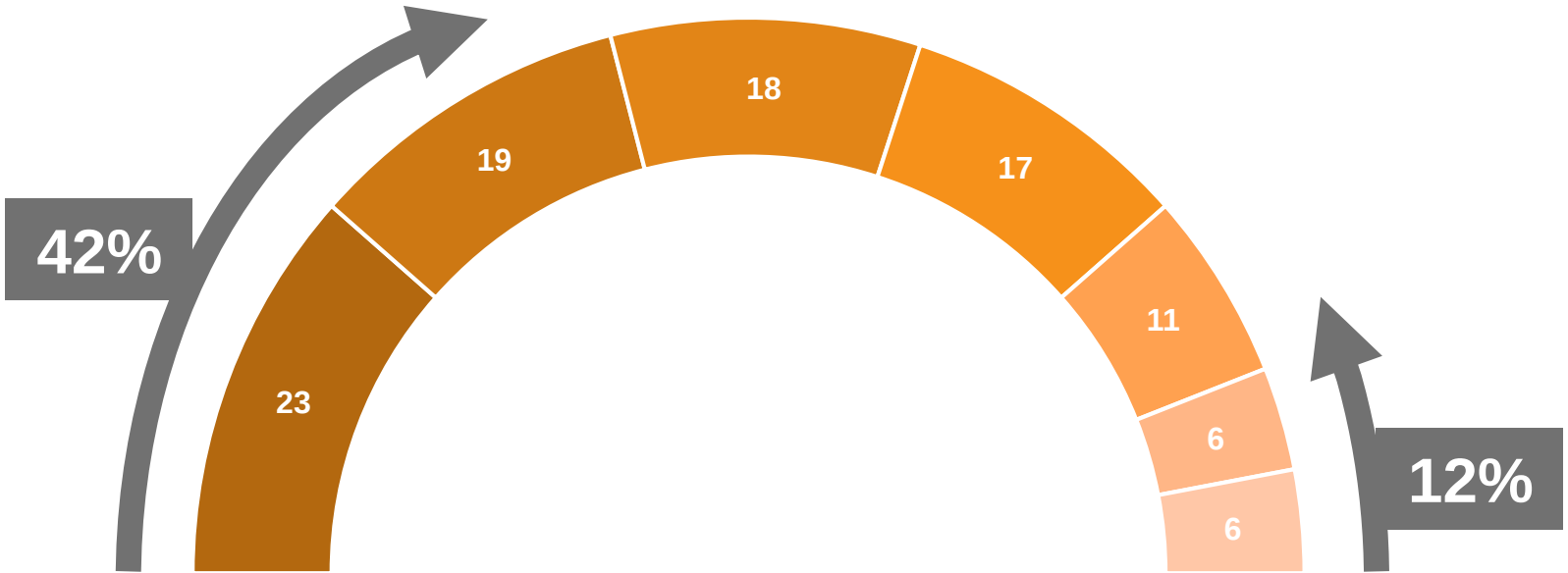

Met welke stelling bent u het het meest eens? (n=1.034)

4. Tegenstellingen

Ruim vier op de tien Utrechters kiezen ervoor om meer te investeren in een hoogwaardig fietsnetwerk voor fietsers

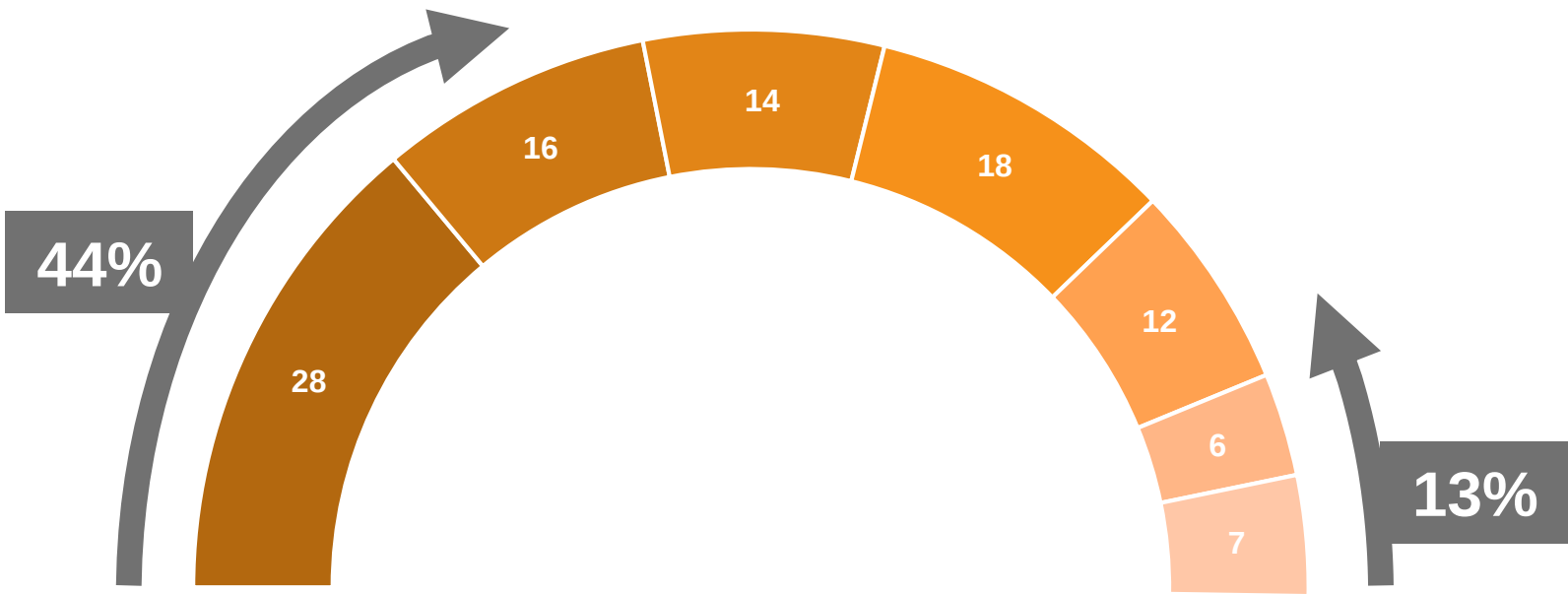

Investeren in hoogwaardig fietsnetwerk, zodat ook voor middellange afstanden er veel meer mensen op de (elektrische) fiets naar hun werk gaan

Autogebruik faciliteren zodat er geen vertragingen zijn voor automobilisten

Hieronder staan twee stellingen. Met welke stelling bent u het het meest eens? (n=1.034)

Utrechters verkiezen dierenwelzijn boven economische belangen

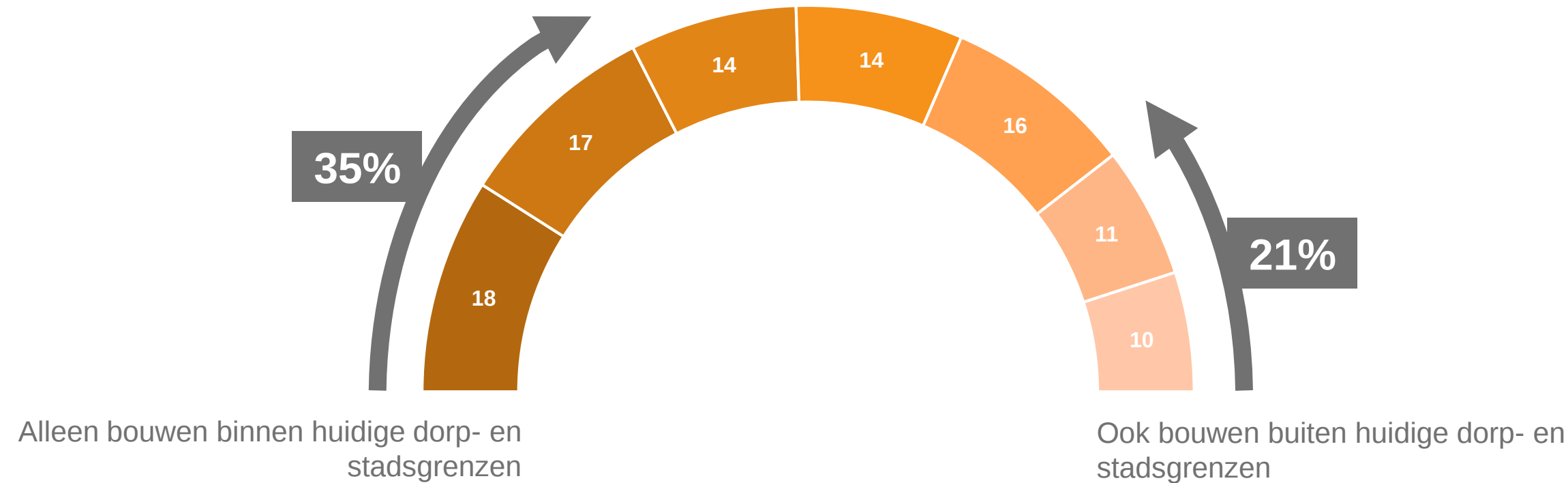

Geen megastallen, dierenwelzijn voorop

Economische belangen voorop stellen; voor dierenwelzijn is het voldoen aan wettelijke eisen voldoende

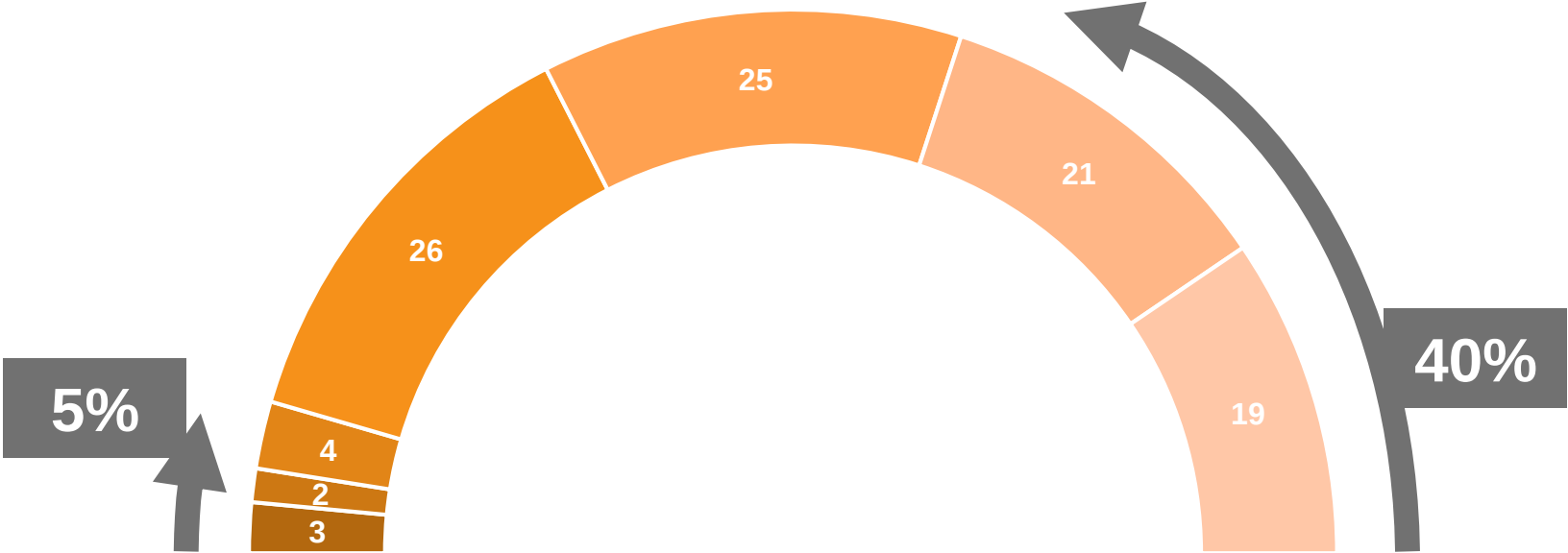
Hieronder staan twee stellingen. Met welke stelling bent u het het meest eens? (n=1.034)

Een derde van de Utrechters geeft aan alleen te willen bouwen binnen huidige dorps- en stadsgrenzen, een vijfde geeft aan dat vooral ook daarbuiten gebouwd mag worden

Hieronder staan twee stellingen. Met welke stelling bent u het het meest eens? (n=1.034)

Hoge kosten om veeteelt mogelijk te maken lijken obstakel waardoor Utrechters de voorkeur geven aan natuur of natte/zilte akkerbouw

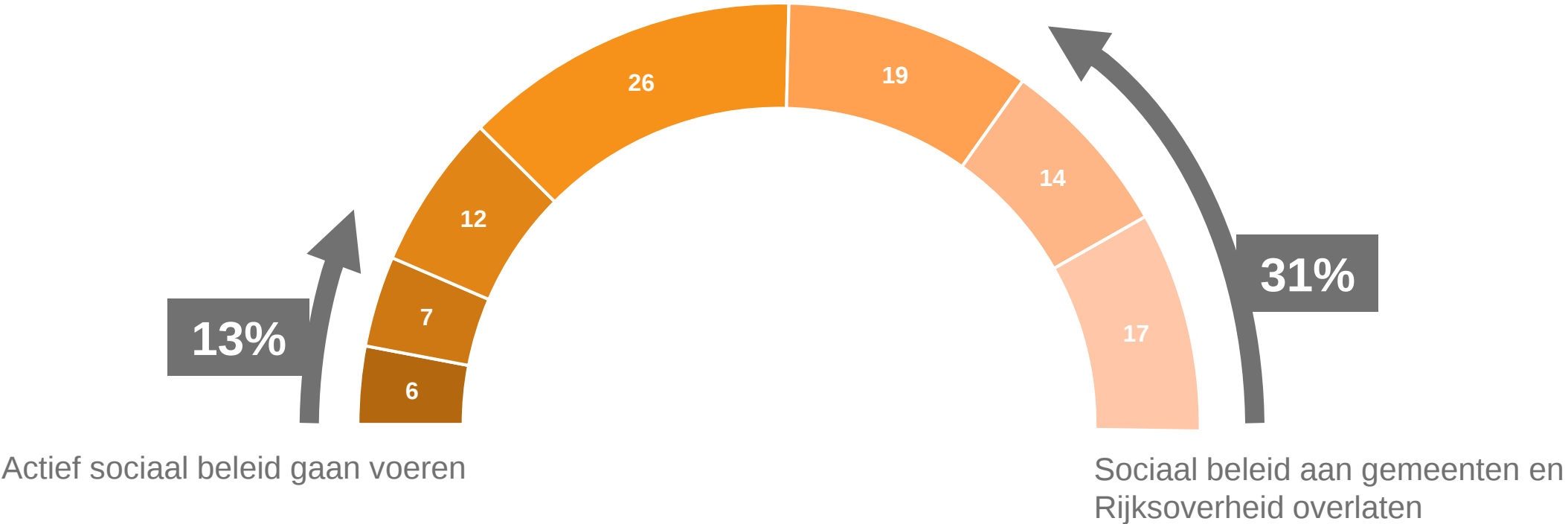

Water uit diepe polders pompen om veeteelt mogelijk te maken ondanks de hoge kosten door bodemdaling en het vrijkomen van broeikasgassen

Diepe polders opgeven voor veeteelt en dus meer natuur of natte/zilte akkerbouw, zodat bodemdaling kan worden voorkomen en minder broeikasgassen vrijkomen

Hieronder staan twee stellingen. Met welke stelling bent u het het meest eens? (n=1.034)

Meerderheid van de Utrechters vindt sociaal beleid geen taak voor de provincie

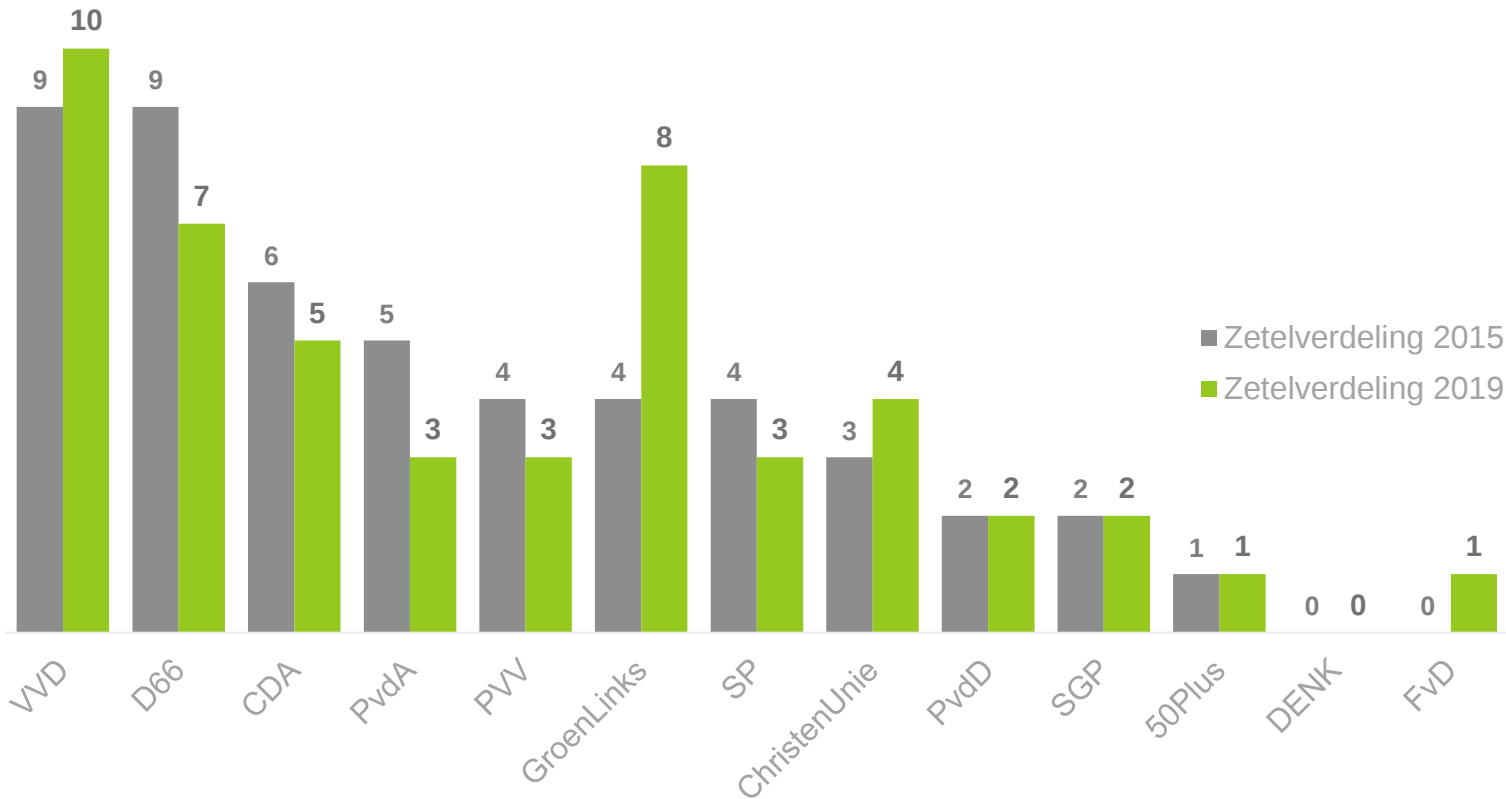
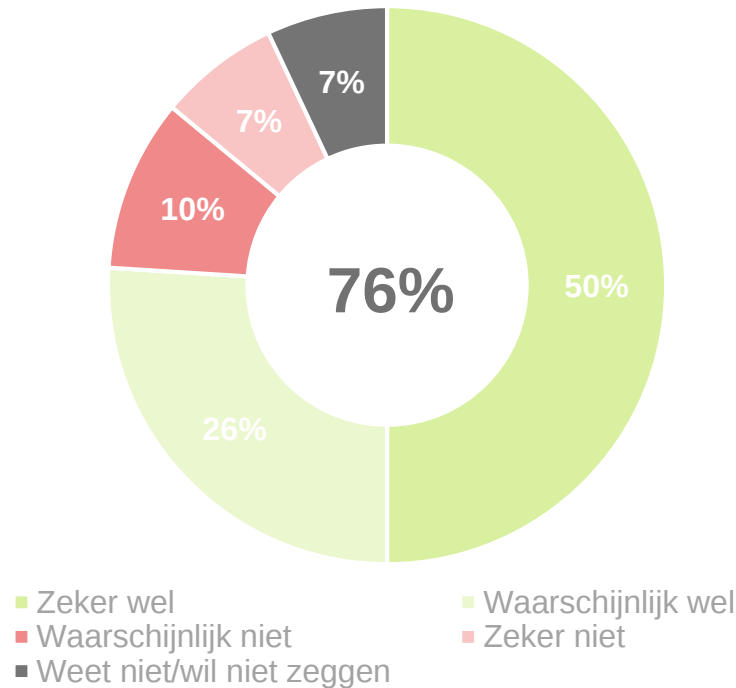
Hieronder staan twee stellingen. Met welke stelling bent u het het meest eens? (n=1.034)

5. Provinciale statenverkiezingen en stemgedrag

Opkomstintentie en voorlopige zetelverdeling provinciale staten verkiezingen 2019 (1/2)

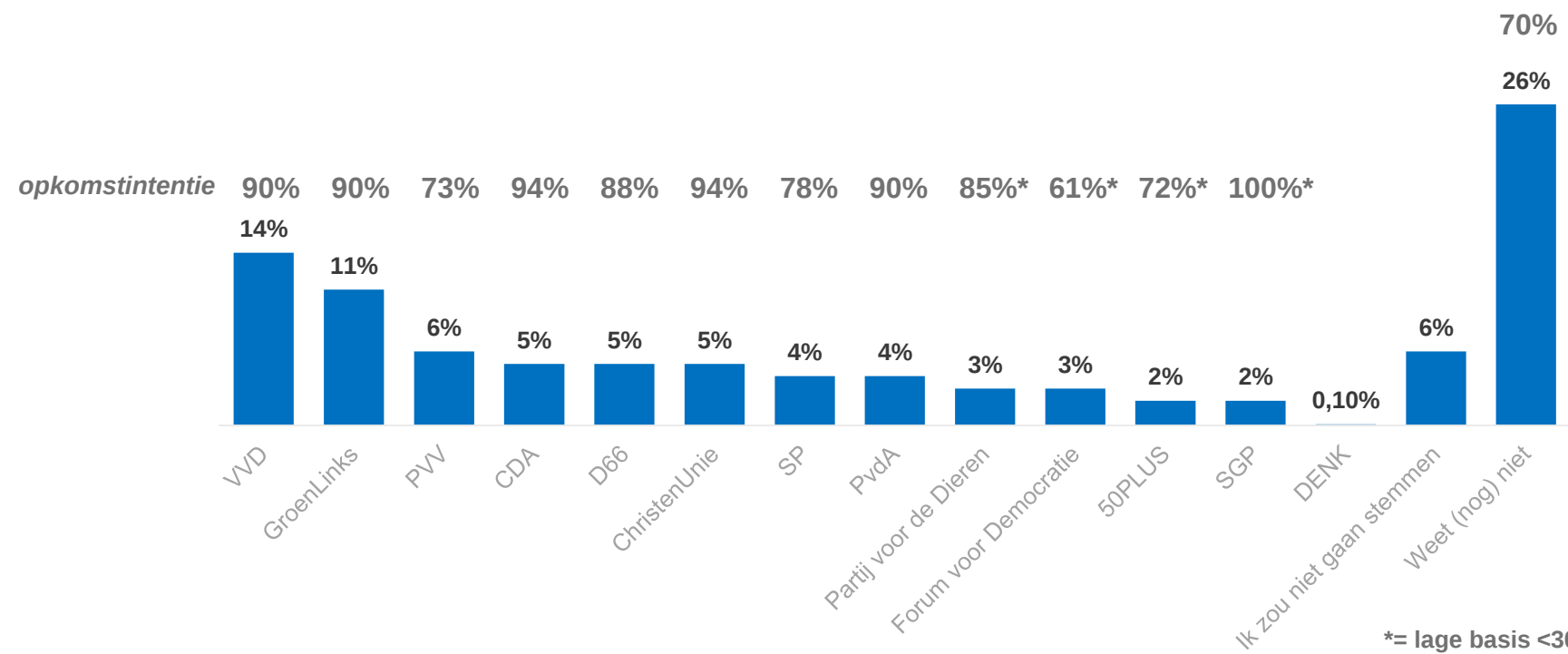
- Opkomst voor Provinciale Statenverkiezingen is doorgaans iets meer dan tweederde dan door respondenten aangegeven wordt.
- Bij steekproefonderzoek spreekt men betrouwbaarheidsmarges. De resultaten van deze zetelverdeling kunnen 2 zetels hoger of lager liggen.

Nu u meer weet van wat de provincie Utrecht op welk terrein doet. Wat vindt u: op welk gebied zou de provincie Utrecht wat u betreft actiever mogen worden? (n=1034)

Opkomstintentie en voorlopige zetelverdeling provinciale staten verkiezingen 2019 (2/2)

- Opkomstintentie voor provinciale statenverkiezingen in lijn met die voor Tweede Kamer verkiezingen. PVV stemmers (70%) en mensen die het nog niet weten (73%) zijn significant minder gemotiveerd om te gaan stemmen.
- Percentueel krijgt VVD de meeste stemmen, gevolgd door GroenLinks.
- De (verdeling van de) percentages met uitzondering van ‘ik zou niet gaan stemmen’, de opkomstintentie en stemhistorie leiden tot een zetelverdeling.

Nu u meer weet van wat de provincie Utrecht op welk terrein doet. Wat vindt u: op welk gebied zou de provincie Utrecht wat u betreft actiever mogen worden? (n=1034)

6. Onderzoeksverantwoording

Onderzoeksverantwoording

Onderzoek	GroenLinks provincie Utrecht
Doel onderzoek	Kantar Public heeft in opdracht van de GroenLinks fractie provincie Utrecht onderzoek gedaan naar de Mening van inwoners van de provincie Utrecht over provinciale kwesties. Het onderzoek is uitgevoerd onder een representatieve groep Utrechters. Dit rapport richt zich primair op de ervaringen van deze personen.
Werving	Respondentenpanel Nipobase
Steekproefgrootte	De steekproef is getrokken representatief voor geslacht, leeftijd, opleiding, sociale klasse en regio voor de provincie Utrecht. De resultaten van de vragenlijst zijn vervolgens herwogen naar de ideaalcijfers waarop de steekproef getrokken is.
Respons	Bruto n=1.500; netto 1.034 (68%)
Veldwerkperiode	15 oktober t/m 24 oktober 2018
Methode	Computer Assisted Web Interviewing (online vragenlijst)
Vragenlijstlengte	Gemiddeld 13 minuten